

gyermek köpete, hányadék a padlón képez, a kézmosásra kis teknő vagy tálat hoznak, mely szinte a beteg gyermek váladékával van fertőzve, midőn ennek veszélyes, fertőző voltára figyelmeztetve, az edényt visszautasítjuk, hamar a szomszédasszonytól hoznak egy tálat vagy teknőt, a másik szomszédától a tintatartót, a harmadiktól a papírt, tollat összekéregtetik: a törülközőt — mert az egyetlen a beteg száját törülgették, ha ugyan azt kézzel vagy kötényével nem tette — megint máshonnan hozzák, így sorra fertőzve a szomszédok lakásait. Ha a gyermek torka ki ecseteltetett és a száját öblítette, az öblédékét a teknőből az utcára, vagy az udvarra. — oda, hol számos gyermek játszik — öntik. Hiába vesztegetjük az időt avval, hogy a környezetet fölvilágosítjuk, hiába magyarázzuk, hogy a betegség milyen könnyen ragad az egészségesekre, milyen gyorsan terjed és miképpen óvhatjuk a gyermekeket a betegség elől, mind hiába, másnap ugyanazon botrányos jelenetek ismétlődnek, még az orvos jelenlétében is.

Ilyen nyilvános tényekkel szemben bizony fölösleges firkésznünk, hogy „honét eredhet a betegség.” Hisz minden egyes betegedés újabb fertőzés kútforrása, sőt ily ténykedés mellett járványnya fejlődhetik. A fertőzés késszes fészkeit tehát ki kell irtani, és megszábadulunk a betegségtől.

És ha ezen tényeket a rendőrkapitányi hivatal tudja, miért nem teljesíti fontos feladatát, miért nem tesz meg minden szükséges, miért nem fogantatja mindazon óvintézkedéseket, melyeket a tudomány a betegség elhárítására, ezen, a gyermekeket gyilkoló ragály korlátozására előír? Hisz ezek nem tudományos mysteriumok, hanem minden közigazgatási közegehez, vagy a kormány nyelvén szólva „Valamennyi

városi törvényhatósághoz” a belügyministerium körendeletet intézett, melyben részletesen meg van mondva, melyek a teendők a ragályos betegségek korlátozására. Tehát csak a papírnélző szörnyetegre, a papirkosárra rá kell parancsolni, hogy adja ki gyomrából azt a körendeletet és figyelmesen elolvassa megtudhatja minden törvényhatóság, így a pécsi is mindazon óvintézkedéseket, melyek végrehajtásával a diftheritisz elfojtható. Tehát nem valami túlvilági hatalomhoz, vagy kabbalisztikus erőhöz kell fohászzkodni, de még az orvosok firkésző képességéhez sem, mert a diftheritisz terjedése városunkban általánosan ismert tényezőknél a kifolyása, csak ezeket kell kipusztítani és pedig kipusztítani azon hatalmas hármassal fegyverrel, melyet a tudomány és tapasztalat kezünkbe adott és a mely minden ragályos betegségnek terjedését leküzd. Ez a fertőző betegek elkülönítése, a fertőzött tárgyak fertőtlenítése és a köztisztaság.

Ha tehát a rendőrkapitányi hivatal a diftheritisz kiirtásához valahára komolyan készül, az első és legfontosabb teendő, a z elkülönítés. A fertőző torokgyíkban szenvedő beteget a szűk, egészségtelen és tisztátalan lakásban nem szabad hagyni, hanem gondosan el kell különíteni, azaz okvetlenül a járványkórházba kell szállítani.

A szegény értelmetlen szülők szűk, egészségtelen lakásában a fertőzés veszélye fenyegeti nemcsak a családtagokat, de az egész környezetet, sőt, mint a fent említett példából látjuk, az udvaron, utcán járó-kelőket is, mert a betegről a fertőző anyag szerte hurocoltatik és a fertőzés gyorsan terjed; épen ezen okból a közegészségügyi törvény elrendeli, hogy az orvos, de a lelkész, tanító is, s egyáltalán mindenki, a ki

fertőző betegségről tudomással bír, köteles azt a hatóságnak azonnal bejelenteni.

A bejelentés azonban nemcsak azért rendeltetik, hogy piros cédulát ragaszszunk az ajtóra, melylyel óva intjük a belépőt a veszélyre, mert a diphtheria bacillusa nem is hederit e piros cédulára, hanem elrendeli a bejelentést a törvény azért, hogy a hatóság idejekorán intézkedhessen a beteg elkülönítése, a fertőzött tárgyak fertőtlenítése és az egyéb szükséges teendők iránt.

1. A beteg elkülönítése. A beteg lehetőleg gyorsan a járványkórházba kell szállítani, így elhárítatik a fertőzés veszélye a város lakosságáról, de ott az ilyen elhagyott beteg gondos ápolás mellett legkönnyebben gyógyul is.

Minden nagyobb és művelt városban a szegénysorú betegek elkülönítését, kórházba szállítását a családtagok nem kifogásolják, mert ha az anya beteg gyermekétől nem akar megválni, ez maga akarja azt ápolni, őt is befogadják, csak hogy ez esetben a kórház a beteg bennléteig el nem hagyhatja. Csak nagyobb, 4—5 szobából álló lakásban és csakis ott, hol a szülők értelmisége garanciát nyújt az iránt, hogy a szükséges óvintézkedéseket hiven és lelkiismeretesen teljesítik, engedtetik meg — az egészséges gyermekek és egyéb családtagok eltávolítása után, hogy a beteg külön szobába fektessék, úgy, hogy csak orvosa és ápolói érintkezhessenek vele.

2. A betegnek kórházba szállítása után a fertőzött lakást ki kell üríteni, elzárni és ezen idő alatt a hatóság szakavatott fertőtlenítők által az egész lakást desinfiáltatja úgy, hogy a fertőzött értéketlen tárgyakat, ruhaneműket elégetik, a többi forró vízzel, forró

Egy neubergi barát versekbe is szedte, a mire Ottó azzal felelt, hogy felgyújtatta a neubergi klostrot; alig bírták megmennteni. En is jártam ott, láttam a kormos falakat, s nem adok hitelt annak a verziónak, a melyik egy tavalyi kémenytűztől származtatja a kormot.

Különbön nemcsak a neubergi ciszterciáknak volt mit felni a rettenetes rablólovagtól. A frohleiteni kastély hiába könyökölt be a Murába, hogy ott gyönyörködjék a víz felé fordított ép felében: a másik oldalon annál fedetlenebb, nem is szólva a frauenbergi, meg a spitali kastélyokról. Bizony volt ott tőr elég a kalandokra; s a kihasználásban egy modern bőrzelovag se lehetne olyan ügyes, mint a mi lovagunk.

Borzalmas történet ez ugy-e, kérem? Hát még a folytatása milyen lesz!

Májusban történt, egész biztosan tudom, májusban, hogy Hohenwangi Ottó megint ellátogatott Frohleitenba. Összeszedte a hűbéreseit (voltak vagy kétszáz), lóra kapott s éjjel elvágatott, hogy még hajnal előtt odaérjen.

Onök is tudják bizonyosan, hogy 1563 májusa milyen esős volt; az ég felhőkbe burkolozott s Ottó lovagjai alig láttak tovább az orruknál (sisakellenzőt akartam mondani). Az uton, ha jól emlékszem,

Kapfenberg körül találkoztak 3 szál lovasal, de rájuk se hederítettek; nekik fontosabb volt jókor érkezni céljukhoz, mint néhány kóbor lovat kifosztani.

Az a néhány kóbor lovag pedig nem volt más, mint a frohleiteni varur fia. Titokban szökött meg a várból, én se árurom el a nevét, legalább most még nem.

Az ifju mindjárt fölismerte a nagy lovas csapatban Hohenwangi Ottó dandárát, azt is tudta, hogy hová mennek; besugtak a kemei mindent jó előre. Annyi leleményesség Frohleitenban amugy is akadt, hogy a kellemetlen vendég elől eldugtak minden elrabolhatót s a kinstárban rothadt krumplit halmoztak föl, a pincékben tavalyi vinkőt hagytak; de a fiatal varur még leleményesebb volt.

Harmadmagával utra kelt ugyanakkor, mikor Ottó hazulról; fele uton találkoztak s mikor a rabló Frohleitenba ért, ugyanakkor jutott ő Hohenwangba.

Az bosznakodott a rothadt krumplin s a tavalyi vinkón: azalatt emez szépen kirabolhatta a hohenwangi kastélyt. Nem sokat vitt el, csak egyetlen darabot: a szép Hildát, a kegyetlen Ottó szelid leányát.

Mire a rablólovag visszatért szikla fészkebe, Hilda Frohleitenban volt már.

Mint szelid, jó leányhoz illik, a ki a

negyedik parancsolatot könyv nélkül tudja, eleinte sokat sirt a papája után és atkozza a rablóját; hanem aztán eszébe jutott a sok mese az elrablott kisasszonyokról, a kiket a királyiak inkognito lopnak el és teljes címmel vesznek el, s ettől megnyugodott, csak arra volt kívánsi, hogy az ő három lovagja közül melyik a bujdosó királyfi?

Mikor hazaérték, a három lovag gyöngöden leemelte a lóról Hildát, bevitték a kapornába s az udvari kaplán hamarosan megeskette az egyikkel, a fiatal frohleiteni gróffal. Nem volt ugyan királyfi, de ilyen csinos szöke bajusz, ilyen szelid kék szem mellett az ember a grófi címmel is megelégszik.

Hilda is belenyugodott az új helyzetbe, csak azt kötötte ki, hogy az ő kedvence macskáját hozassák utána; a ferje adott neki aztán egy egész cica családot két kandurral, három maeska mamával és nyolc kis cica trónörökossal: Hildának ez elég is volt.

Azonközben Hohenwangi Ottó is hazaért s a vén varnagtól hallotta, hogy elrabolták a lányát. A kegyetlen rablóban mégis volt annyi apai érzés, hogy mindjárt rászánta magát a keresésre, mihelyt megtudta hogy a lánynál maradt a kincses kamra kulcsa.

vizgőzzel vagy chemiai szerekkel, a kellő szellőztetés mellett, fertőtlenítek. Miután a lakást ki kell üríteni, szükségese ideiglenes lakásokról gondoskodni, a melyekben a fertőzött és elzárt lakás lakóit a kellő fertőtlenítés után ingyen szállásolják el mindaddig, míg lakásuk ismét lakhatóvá válik.

A köztisztaságot nem említve, mert ez minden időre szól, ezen 2 pontban felsorolt teendők foganatosításából áll az összes ténykedés, mely nem ütközik valami nagy nehézségekbe. A lakosság már régóta meg van győződve ezek szükségességéről, csak a hatóság késlelteti ezek keresztülvitelét. A járványkórház, a mi egy nagyobb városban a legszükségesebb, már évek óta a kormány által elrendelve, még ma sincs felépítve, pedig a közkórházba más betegek közé a fertőző betegeket bevinni, tiltja a törvény, a szegények házába fektetni pedig tiltja a humanitás.

Az u. n. „szükség lakásról“ gondoskodni sem nehéz feladat, kivált ha a lakosság egészsége forog kérdésben. Gyakorlott fertőtlenítőknél pedig beválhatnak a tüzőltők; a fertőtlenítés azonban kellő és szakavatott felügyelet alatt végzendő, más különben az csak hiábavaló intézkedés marad.

Ha a rendőri hivatal a falvakból a diftheritis behurcolását meggátolja és ha már most a városban lévő összes diftheritis betegek nézve az elkülönítést és fertőtlenítést az előirt módon teljesíti, bizony remélhetjük, hogy a diftheritis városunkban a legkövetkező idő alatt meg fog szűnni; de ha a nevezett intézkedések nem történnek meg, ép oly biztosra vehetjük, hogy a mult évnél szomorú eseményei ismétlődni fognak.

Az iskolai beiratások megkezdődtek és már most láthatók szomorú jelei egy másik gymnasium, vagy polgári fiúiskola hiányának, mert vidékről — okulva az eddig tapasztalt mellőztetésen — vajmi kevesen érkeznek és a mi még sajnálatosabb: több helyi család is kénszerítve van gyermekeit innen el, más városok gymnasiumába küldeni, ugyannyira, hogy gymnasiumunk felsőbb osztályainak tanulószáma feltűnő módon csökkenten. E jelenség nagy figyelmet érdemel, nemcsak anyagi és kulturális, hanem paedagogiai szempontból is, mi nem is fogunk szembe kényszeríteni a beiratások végleges eredményéhez képest e jelenség összes körülményeit teljes nyíltsággal és szigorú objectivitással feltárni, hogy, ha már gymnasiumunk rendi vezetőségének jobb belátására alig is számíthatunk, városunk intéző köreiben és a közoktatási kormánynak figyelmét e nagyjelentőségű ügyre felhívjuk, mert ha a pécsi főgymnasium missziójának jelentőségében való legkisebb hanyatlása is már magában véve komoly ügy, hát még a város és vidék egy jelentékeny részének mind nagyobb elmaradása mennyire kell, hogy mindenkit érdekeljen, föltéve természetesen, hogy az illető a városnak hű fia és öntudatos polgára!

A kivándorlások Baranyamegyéből szokatlan arányban szaporodnak és pedig nem annyira az iparos és munkás, mint inkább a földművelő osztályból, kik itthagya gazdaságukat, reménykedve követik a kivándorlási ügynökök csábító ígéreiteit. Nem tudjuk, minő intézkedéseket tett és tesz a megyei hatóság a tömeges kivándorlások megakadályozására, de hisszük, hogy komoly megfontolás tárgyává tette e kérdést, mert a legkisebb közöny és ha-

nyagság bűn lenne e téren. Ma, midőn a millennium ünnepségére készülünk és hazánk ezer éves fennállásának ünnepe szent lelkesedésre kell, hogy gyujtson minden hazafit, nem leletünk méltóbban áthatva a millennium nagy jelentőségétől, mintha minden módot és eszközt megragadunk, hogy népünket, véreinket visszatartva megmentjük hazánknak, magyar nemzetiségünknek. A legkomolyabb hazafiai érülettel kérünk mindenkit, kinek e kérdésben beleszólása és befolyása van, hogy tegye meg kötelességét a nép fölvilágosítására és néptani bajainak orvoslására, enyhítésére, mert minden egyes egyén elvesztése lelkiismeretükre óriás teherként fog nehezedni.

A hármas szövetségnek szerencseje van. Epen azt a tagját a szövetségnek, a melyet fajrokonság és történelmi hagyomány birtarra, hogy szívvel és eszjével Franciaországban, még akkor is, ha eszének engedelmessé, Németországhoz és Ausztria-Magyarországhoz simult, — épen Olaszországot kellett Franciaországnak véréig sértenie! Az aignés-mortesi ügyet nemzetközi-diplomáciailag végre is eltemetik majd, de a vérnyomokat nem egyhamar lesznek képesek a forróvérű olaszok emlékezetéből kitorolni és esztendő-kig fog tartani, míg az elkeseredés és boszú forró érzése megint lecsillapszik az olaszok keblében. Képzeltetjük, mily elkeseredetteknek kellett lenni az olaszoknak Franciaország ellen, ha a demonstráló nép a zenekaroktól egyre az osztrák néphimnusz követelte, melyet pedig még a hármas szövetség megkötése után is halalosán gyűlölt. Ez az aignés-mortesi eset nagy szerencsétlenség volt Franciaországra; esztendőkre visszavetette s egy napon megfosztotta öt sok évi szorgalmas és igen ügyes, diplomaciai és publicisztikai fáradság gyümölcseitől. Nem lehet tagadni, hogy ha a király és a kormány Olaszországban mindig tántoríthatatlanul hűek voltak is a szövetségi szerződéshez és ha a parlament többsége belátta is hasznos voltát Olaszországra nézve, a hármas szövetségnek — szívében mégis Franciaországhoz szított a nép. Ma rep-

Csak azt nem tudta, merre keresse. Találkozott ugyan a három lovaggal: de edes Istenem, mikor ott annyiféle ágazik az út! A várnagy, a ki elég lahónas volt, sorshuzást ajánlott. Gyufát húztak. A feles gyufa Frauenbergnél jött ki: a kétszáz hűberes tehát oda indult Ottó ural. Frauenbergben azonban semmit se tudtak az elveszett kisasszonyról; a várnak volt hét eladó leánya, a kiket sehogy se tudott főkötő alá juttatni: főajánlott egyet Ottónak, hogy vigye el.

Az visszautasította az ajánlatot s a hét leány talán még most is az apja nyakán van, várva egy-egy rettenetetlen lovagot, a ki őltarhoz vezeti őket.

Ez a frauenbergi kirándulás két napot vett igénybe és semmi haszna se volt. Két nap mulva a lovag megint gyufát húzatott varnagyaival. Most a sors Frohleitnera esett, de Ottó fölkaecagott.

— Az lehetetlen. Az a gyámoltalan nép nem meri a szemét az én leányomig emelni. Menjünk inkább a neubergi barátokhoz; azoktól inkább kitélik a nőrablás.

Látni való, hogy Ottó lovag nem sokat tartott a barátok erkölcséről; az igaz, hogy ezeknek kisebb gondjuk is nagyobb volt, mintsem, hogy Ottóban jó véleményét ébreszsenek maguk iránt.

Neubergbe meg is érkezett a nemes lovag, csak hogy nem lovon, hanem hordágyon: Kapellen körül megcsuszott a paripája, s lovasát beledobta a Mürz sziklás medrébe; persze hogy kimarult a lába.

A neubergi ciszterciák aztán egyszerre elfeledtek, hogy mennyit szenvedtek ettől a pernahajdertől; lefektették puha ágyba, borogatást tettek a lábára; páter Hiacynthus, a legokosabb köztük rendes kura alá vette.

Hanem azért a gyógyulás belekerült teljes három hónapba; s mikor Ottó ur először talpra állhatott, jött a lovas staféta, hogy tessék azonnal Bécs alá menni csapatostul, mivelhogy a török is odakészül: illően kell fogadni a hitetlen kontyosokat.

A neubergi páterek megígérték, hogy imádkozni fognak a lányáért addig, míg ő oda lesz, sőt keresztet is fogják. Ottó pedig azt ígérte, hogy a klostromra hagyja minden vagyonát, ha a lány esetleg meg nem kerül. Persze, hogy a barátoknak eszükbe se jutott keresni, csak hogy a vagyon rajuk szálljon.

A háboru majd felesztendeig tartott; az a haszontalan török sehogy se akart tágitani Bécs falai alól. Pedig akármilyen szép volt is belül az a város, kívül tromba nagy kapui látszottak csak, egyb-

semmi; azt ugyan kár volt felesztendeig bamluni.

Ottó lovag, nem tagadom, derekasan viselkedett a háboruban; a kontyost úgy aprította, hogy a császár ő felsége is megdicsérte érte.

Történt azonban, hogy egy ostoba janicsár golyó a lábába tévedett, ugyanabba, a mit a leánykeresés már agyis megviselt. Ajultan vitték az ispotályba a nemes lovagot.

Mikor pár nap mulva eszmélethez tért, betegágya mellett ott látja sürgölődni a frohleitenri várur fiát.

— Te, te vagy az? Kérli a beteg meglepetten. Hiszen neked volna legnagyobb okod gyűlölni engem. Hát már elfeledted a sok rablást? Elfeledted és megbocsátasz?

— A betegágnál minden bántalmat könnyű elfeledni, citalja a régi fraizt mosolygva az ifju. Aztán egy jó hírt is akarok mondani neked. Ma kaptam lovas stafétával hírt, hogy Hildának kis fia született. Anya és gyermek a körülményekhez képest jól érzik magukat.

— Hildának? kiáltott fel a beteg. Hát hol van Hilda? Tudsz te róla valamit?

— Hogy tudok-e? Hilda immár majdnem egy év óta az én hites feleségem.

resszáliakkal kell élnie a kormánynak, hogy a nép meg ne gyalazza a francia címert és agyon ne verje a közéje került franciákat.

Különbön annál jobb a bekére, a hármas szövetség egyetlen céljára nézve. Olaszország maradjon meg a hármas szövetségben; ez szükséges. Ha hatalma a békeügerejét nem emeli is lényegesen, azért azt a feleslegét képezi a hatalomnak, melyet a hármas szövetségnek a francia-orosz szövetséggel szemben fel kell mutatnia, vagy legalább egy részét annak a fölöslegnek; ily fölösleg pedig mindig jó. Sőt szükséges, a mit nem kell közelebb-ről részletezni.

Vilmos császár Ausztria-Magyarországba jön a nélkül hogy előbb a cárral találkozott volna. Minket ez az entrevue nem gerinözött volna, mert sem féltékenyek, sem bizalmatlanok nem vagyunk és épen nem volna ellenünk, ha azt látnók, hogy a javult viszony folytán a két éjszakai uralkodó közt eggyel több biztositókat nyerne a béke ügve. De végre is, nem bánkódnunk miatta, ha az említett entrevue-t elhalasztják s vele együtt azt a hiábavaló tere-ferét, melyet az elleneinknél és — ellenzékünkkel előidézni el nem mulasztana. Nekünk annyi zsémbes ellenfelünk van, a kik minden alkalmat megragadnak, a kik gyűlölettel mindent elkövetnek csak, hogy a tulajdon husunkba vágjunk és a biztonlét kellemes érzetét fantasztikus konjekturáik által megzavarják.

Legujabban az a hír merült föl, hogy Károly királyt a magyar hadgyakorlatok után meglátogatja felséges rokona: Vilmos császár és esetleg a mi királyunk is. Nem tudjuk, mennyi igaz ez uttal e hírből; az minden esetre bizonyos, hogy Károly király megérdemlené ezt a megtisztelést. A hármas szövetség benne becses és megbízható barátját tiszteli. Az is kár, hogy a gazdasági érdekek ellentetes volta annyira megnehezíti a kereskedelmi szerződés megkötését köztünk és Románia közt. Ámde végre is kölcsönösen kielégítő eredményre fogunk jutni; a két állam sokkal inkább egymásra van utalva, hogy sem még soká tarthatna köztük az elidegenedés, és a gyűlölködés, melylyel a nem hivatalos Románia ezuttal Magyarország ellen viseltetik és a melynek valami módon okvetetlen határt kell szabnia diplomatiánknak.

Megbocsáss, drága lovag, de én elraboltam tőled, mivelhogy nagyon szerettem. Most, mikor már kis trónörökös született, eljöttem hozzád, hogy apai áldással együtt a hozományt is kikérjem.

— Megadom, megadom! kiáltott Ottó örömmel. Most pedig gyere, borulj a keblemre.

Megtette, s a két férfi közt olyan csók cuppant el, hogy szerelmes párok leckét vehettek volna tőlük.

Mit mondják még? A történetnek vége van. Ottó lovag fölépült csakhamar, a kontyosok is jobbnak látták elpusztulni Bécs városa elül, mivelhogy megunták a kapuját nézegetni.

A vitéz sereg haza vonult, Ottó a neubergi barátoknak hála fejében visszaadta azokat a kincseket, a miket előbb elrabolt tőlük, a fiatal pár hozzáment lakni, a mások szaporodtak, a gyermekek szintén, ha nem is olyan nagy mértékben, s Ottó hátralevő napjaiban kis unokáit ringathatta a térdén.

Végre boldogan, nem rabolva senkit, de szeretve mindenkitől, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után kiadta a lelkét.

Az örök viláosság fényeskedjék neki!

Rococo.

Baranya a legrégibb időben.*)

Baranyának belviszonyai.

Időszak: 1543—1689.

Kiskomárom várának alkapitánya: Turós Miklós más levele ekkép szól:

„Jó atyámfia István, jól tudod, az mikor az hajduk elhoztak, mit és hogy alkudtál meg, jól lehet fizetted, de egy selyemőv vagyon hátra, azért ha azt akarod, hogy fejed tovább ezért ne fájjon és többet érte meg ne busulj ez levelemet mutató Gyrica nevű rabomtól küld meg, mert elhigyed, bizonyosan tudhatod is azon utánom árukkodó rossz embereket soha büntetlen nem hagyom, hogy az én adómat másnak vitték, azt is meglátom, ha az én adómat ez levelemre meg nem hozzátok, házatokban mint maradtok meg, ti kulcsos várbán nem laktok, vannak még kis Komáromban ő fölségének kalauzsi, az kik ide tulják azokat rövid nap hozni, látatlan nemis hagyak benneteket . . . ha föl nem jöttök, higyétek meg, rövid idő alatt kernitja (sic) fületeket, és én reám ne vessetek, ha a magatok engedlensége miatt mi kárbán juttok, tulajdonítások magatoknak Erre választ várok. Isten veletek. Írtam ma pénteken Kiskomáromban, anno 1652. Az ti földes uratok kiskomáromi vicekapitány Turós Miklós.”

Végre nem tartózkodhatjuk magunkat, hogy a mányokiak leveleiből, miket törvényes földesuroknak Pécsy András poszsonyi kan. és pécsi nrepostnak írtak, nehány jellemző sort ne idézzünk. Többek közt így írnak:

„A fölső Sionban hatalmasan uralkodó és minden átlakóra gondotviselő Jehovától kívánunk Uraságotnak minden testi lelki jókat. . . Az elmúlt esztendőben nagy és sok felelemmel viseltetvén, föl nem jöhettünk, merre elindultunk és 15—16 mérföldeket eljöttünk — utánunk küldöttek az urak rettenetes karóhalállal, karózással, nyársossal fenyegettenek — karózták az embereket, rettenetes volt kínozasuk, féltünk, reszkedtünk, most is kegyelmes urunk sok könyörgésünket urak előtt való sok eszedezésünket tettük, hogy eljöttünk. . . Igen el szegényedtünk az sok húzás vonás miatt, ezek az urak képtelen adózással és kéréssel, szorongatással vagynak, ki miatt, mi leszen vége. Isten tudja Uraságotat kérjük, viselje gondunkat. Im, az Turós Zsuzsanna fölötté igen izenget reánk; elraboltat, pusztított bennünket és ha a mi közel végvári vitézeket reája nem veheti, hogy reánk jöjjenek és elpusztítsanak, hanem az miatt zenget, tótországi tolvajhajdukat (A szabad hajduk általánosán szint oly rettegéssel tölték el a lakosokat, mint a török martalócok, ők szabadékos rablók valának egyedül martaléért katonáskodók. Többek neve atkók közt említettük s említhetők csak a rablásaik által baromilag sanyargatott lakosoktól.) fogadott reánk és azokat akarja reánk küldeni és elpusztítani. Azért Uraságotat kérjük, viselje gondunkat, hogy azt a Turós Zsuzsánát reá vegye levelirással hova hamarabb, hogy reánk ne törjen. — 1652-ben mart. 20-ikán: „Mi nagy nyavalában, nyomoruságban levő és felelem alá vettettél ügyefogyott mányokiak adjuk Uraságotnak tudására harmadizben megirt levelünkben, hogy az Turós Miklós és Pethő László miatt nagy nyavaiára és nyomoruságra jutottunk, annyira elleptek, hogy falunk mellett levő kerteknél a cigányokat felverék és egynehányat benünk levagdálnak és közölők egynehányat 16 lóval együtt elvivének.

*) Mutatvány Ha a s Mihálynak „Baranya földirati, statisztikai és történeti tekintetben” című művéből. Nyomtatott Pécselt, 1845-ben.

kik ez napig is szörnyen reánk törnek és ölésel fenyegetnek, azután csak hamar az szőlőhegyén egy embernek az fület elmetszék, retünkön törököt fogtak, falunk közepéről három racot elvitték, most egy polgárt szőlőjében megfogtak, elvitték, de Isten engedelmeiből a törökök reájok ütöttek és elvitték tőlök. — Annak fölötté szörnyen fenyegetnek, hogy négy polgárt elvisznek. Ily rettenetességet cselekesznek ugy annyira, hogy közölünk most egyet az hajduk miatt karóba vontak (a törökök), nem tudunk, mit tenni még szőlőhegyünkre sem merünk menni, hanem kerjük Uraságotat az hatalmas Istenért, viselje gondunkat . . . a két hajduert, kit a racok megöltek, ha 400 tallert nem adunk Turósnak, négy polgárt el nem érszt, ha ott megróhadnak is. — 1654-ben jan. 12-ikén, boldog uj esztendő! kívánunk a mányokiak földesuroknak, azt vallván — hogy atyjáiktól hallották, mikép Mányok a pécsi prépostsághoz tartozott és följárta a pécsi preposthoz ajándékkal, és ajándékos mányokiaknak nevezettek — és többek közt így írnak: „Megbocsásson, hogy Uraságotat meg egynehány ízben levelünkkel meg busítottuk, mivel, hogy nem tudunk senkihez Uraságoton kívül folyamodnunk, hanem csak Uraságotodhoz Isten után, mert mi ügyefogyott és sok nyomoruság alatt nyugó mányokiak semmi után, semmi módon az Turós Miklós miatt meg nem maradhatunk, hanem el kell pusztulnunk, ha Uraságot meg nem oltalm. Mert Turós hajduit reánk bozsátva, sehol szőlőinkben bennünket meg nem foghattak, mivel hogy nem is merjük munkálkodni . . . kínoztak, vertek, taglolták az kinek csak két vagy három forintját érzették, el vonták tőle ha valaki valami kevés bort el adott is, elvették tőle az arát. . . Szubasunk azaz vajdánk volt Peruana vajda stb.”

Pécsy atyjailag világosztala hív jobbagyait és megis tett érettek mindent mi tőle kitelett. Első levelében így ír nekik . . .

„Ha tőletek megértem, ki lehet az a magyar ur vagyis kapitány, legottan császár és király urunkhoz ő fölségéhez folyamodom, hogy ő fölsége megparancsolja azoknak, hogy benneteket ennek után ne háborgassanak és semmi adót rajtatok ne vegyenek, hanem egyáltalában énnekem mint igaz magyar földes uratoknak a török uratokon kívül senkinek másnak ne adózzatok és fizessetek. Ebben pedig meg ne ütözzetek, hogy ily távol való földre kellessek hódolnotok és fizetnetek, mert a battai apáturak, a ki távolabb vagyon Pozsonyhoz, hogy semmint ti vagytok, de mindazonáltal minden esztendőben az ő adójokkal föl kell jönnök mint igaz magyar földes urokhoz stb.”

Hírek.

— **Áthelyezés** A kereskedelmi miniszter új. B u d a y Béla kir. mérnököt a pécsi államépítészeti hivatalból a szolgálat érdekében Budapestre, a központi szerkesztési irodába helyezte át.

— **Hymen** Krigl Nándor eljegyezte Piller Anna k. a.-t. Piller Béla grás leányát.

— **A pécsi polgári daloskör** — saját alapja javára f. hó 3-an (vasárnap) a Scholz-fele sörösarnok összes helyiségében, táncal egybekötött dalestélyt rendez. Műsor: 1. „Őseink Emléke” férfiak (zongora kísérettel) Huber K.-től. 2. „Magyar Népdalok” férfiak Wachauer-től. 3. „Szerelmi boldogság” férfiak Stoiber E.-től. 4. „Kossuth Induló” férfiak Szentimray E.-től. 5. „Három magy. eredeti népdal” férfiak (közkiánatra) Lányi E.-től. 6. „Balaton taván” keringő férfiak (zene-kísérettel) Fahrbauch F.-től. Műsor után tánc. Kezdeté pont 8 órakor. A zenét

Károdi Károly kedvelt népzene-kara látja el. Jegyek előre válthatók: Lill János, Póth Vilmos és Hochrein uraknál.

— **A keszthelyi főgymnasium** végleges átadása f. hó 23-án történt. Az átvételt eszközölő bizottság tagjai voltak: Dr. Burány Gergely, Ullmann Vencel, Csirke Iván, Galba Károly, Gencz Antal és Schedi János. A bizottság a gymnasium épületét megvizsgálván, azt a vállalkozóktól átvette, és úgy a hebutorozást, mint a felszerelést egész kifogástalannak találván, a vállalkozókat a további felelősség terhe alól felmentette.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a szigetvári temetkezési egyesület alapszabályait jóváhagyta.

— **Névmagyarosítás.** P o p o v i c s Ferenc pesti illetőségű, s ugyan- csak pécsi lakos a maga, valamint Béla, Ferenc és Sarolta nevű gyermekeinek nevét belügyministeri engedéllyel Péterdi-re változtatta meg.

— **A balatonvizi gőzhajózási részvénytársaság** igazgatósága tudatja, hogy a balatonvizi terménykiállítás könnyebb megfigyelgetésére céljából és a balatonvizi közönség érdekében, a Sio-fokról Keszthelyre és vissza közlekedő hajójaratokat, melyek különben a menetrend szerint szep. 1-én megszűnének, a kiállítás befejeztéig változatlanul fenn fognak tartani.

— **Halalozások.** K l y u c h a r i c h Miklós lovag, nyugalmazott őrnagy, a vas-korona rend III. osztályának (a hadi díszítménnyel) s a porosz korona rendnek lovagja élete 86-ik évében kedden este elhunyt. Temetése — a petrezselyem utca 6-ik számú házból — csütörtökön 5 órakor ment vége. Az elhunyt gyermekeim és unokáim kívül nagyszámú rokonság gyászolja — E d e r e r Angéla — Ederer Nándor dohányraktári ellenőr kis leánya meghalt múlt hó 28-án, életének 6-ik évében. Nyugodjanak békében!

— **Pénzhamisító bandát** fogott el L a s z l ó battászéki esendőrsparancsnok és pedig épen munkájában. A nyomozást B u d a y Gyula hadnagy, szegzárdi szakasparancsnok folytatta. Most leginkább azt a két budapesti rajzoló kellett kézrekeríteni, kik a jól sikerült tizes bankót rajzolták, s kiknek nevet nem, de lakását a banda 2 feje: Kozma és Deak ismerte. E végből Buday mind a 4 testet Budapestre kísértette, ahol K a r á c s o n y i Sándor fővárosi kapitány-nal megejtett nyomozas következtében kitudt, hogy a rajzoló Krausz, Bokros s ki tudja, még hány néven ismert és Scheffer Ferenc xilografok voltak, kik a megrajzolt tizesért 400 forint kaptak, meg a mintatizest. A 2 művészt természetesen letartóztatták. — Érdekes volt a nyomozasnak azon része, mikor a rajzoló lejtettek Deesre rajzolni, s midőn a tizes elkészült, mintaul szazas bankót kértek, melyet Kozma már készen tartott számukra s gyanútlanul át is adott. Kozma reggel kiment a mezőre dolgozni, egyedül hagyva a művészeket, hogy háborítlanul dolgozhassanak. De alig tette ki Kozma a lábát a házból, ezek a penzell elűntek. Kozma és Deak utánuk mentek Budapestre, a hol őket meg is találtak. A kölönös magyarázatok után kitudt, hogy a gépezet rajz is kell. Ennek megvételére S t o l l Lajos, szegzárdi koresmarost és péket, meg Deak Pált küldték fel Budapestre, kik ott vasaroltak is valamiféle gépet s azt magukkal hozva, előbb Stollnál rejtgettek, mert ő fizette volt ki: de midőn 95 forint megkapta, a gépet Deesre szállították először Tikoshoz, később pedig Kubránszkihoz, kinek a nevére meg sokan emlékezhetnek a tavali családi periből, midőn őt is a híres S t r e n y i Mihály, a pesti nagyságos

ur, ezer forint megcsalta, 4-szeres pénzt ígérve neki, de a miből ő mégsem okult, hanem megint csak könnyű szerrel akart sok pénzhez jutni. Nagy feltűnést keltett Szegzárdon, midőn Stoll letartóztatták s százelekepen magyaragztatták ennek okát és egész legendák keringtek nagy tetteiről. Stoll a szegzárdi törvényszéknek adotta át, a többiek pedig a budapesti kir. ügyészség börtönébe kerültek.

— **Női énektanítás.** Hoffer Károly zenetanár köztudomásra hozza, hogy női énektanfolyamára f. évi szeptember 1-től bejelentéseket elfogad. A rendszer énekoztatás f. hó 15-től veszi kezdetét, mely ideig jelentkezhetni a fentnevezett lakásban Bazár-épület II. emelet, hol a jelentkezők bővebb felvilágosítást és utasítást fognak nyerni.

— **Iskolakönyvek** és általában mindennemű iskolai felszerelések, füzetek, rajzeszközök, papírarok a legutányosabbban beszerezhetők W o l f M i k s a gazdagon felszerelt új könyv- és papírkereskedésében (a »Hattyu-épületben). E képzett és szorgalmas fiatal kereskedő vállalatát és lapuuk mai számában foglalt hirdetését a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Multak emlékei.** Régi, zivataros idők borongós dalait hallottuk szegárdi a szinkorben. K a l d y Gyula hangversenyen. A kuruc-világ fájó, keserű költészet, bús dallamai varázsoztak vissza pár órára történetünknek egyik legerdekesebb, legpoetikusabb és legszomorúbb korszakát. Thokóly és Rakóczy idejét. Kaldy Gyula derek munkát végzett, mikor ezeket a tősgyökeres magyar dalokat napfényre hozta; társai is igazi művészet-tel tolmácsolták a multak emlékeit, nagyapáink dalba öntött bánatát, keservét. V e r e s Sándor gyönyörű hangjával az este hőse volt; de megérdemelt tapsokat arattak B a r t ó k y Matild, T a r n a y Leona örholgyek szép énekükkel K u l i f a y Izabella kitünő zongorajátékával. A gazdag műsorú hangverseny iegerdekesebb pontjai azonban azok voltak, melyekben a tárogató, a régi magyar, de különösen a kuruc-világának ezen specificus harci hangszere megszólalt. A tárogatót M a i e r Adolf ur kezelte igazi művészet-tel. Előkelő intelligens közönség hallgatta végig az érdekes hangversenyt (melyet közkívánatra csütörtökön megismételték) sűrű tappsal jutalmazta a szereplő művészeket, kik a nagy tetszést látva, minden egyes darabra adtak egy kis »rádást», alkalmazkodva ez ősi szokáshoz. Kár, hogy nem hirdették előre a készülő hangversenyt; a ritka művelzetre bizonyára vidékről is sokan perándultak volna. Akik e hangversenyen nem voltak, mulasztásukat igazán sajnálhatják.

A kolerára vonatkozólag V a z s a r y Gyula rendőrfőkapitány 12054 1893. kap. szám alatt a következő hirdetményt bocsátotta ki: Bar az a z s i a i c h o l e r a fellépte városunk határain még jóval túl, de országunk több városa és megyéjében már hivatalosan lett megállapítva — s habár aggodalomra jelenleg még nem is forog fenn ok — övintézkedésül és mihez tartást végett a következő rendszabályokat hozom köztudomásra: 1. Hazat-lakást tisztán tartani mindenki szigorú kötelességének ismerje Tisztaság úgy a szobákban, mint az udvaron folyton szemmel tartandó s különösen az árnyékszék-re fordítandó legnagyobb gond s naponta fertőtlenítendő négyyszeresen higitott mésztejtel. 2. Mindenki ügyekezze egyszerű, jól táplált eledelkeivel élni, minden tívornyázástól tarkózkodni, miután a gyomor és beleink étrendi hibaiból származó minden megterheleése, megrottása a baj megkapására nagy mértékben hozzájárul. 3. Mindenki övadjok leginkább az estéli meghűlésektől, melyek könnyen hasmenést

okoznak s a kór hajlamát elősegítik. 4. Ivásra csakis vízvezeteki víz, vagy ásvány-és szikvíz használandó, az ásott kut víz kevesébe ajánlatos. 5. Nyers gyümölcs, hideg sülték, saláta, vaj, saj, szalámi stb. élvezete, míg városunk járványmentes, élvezhetők, ha jó minőségűek és frissek. — járvány esetében azonban ezek használata egyáltalán nem ajánlható — csakis frissen készült tótt vagy sült étkek. 6. Övadjokjék mindenki lehetőleg idegen árnyékszék használataól, főleg olyanoktól, melyek fertőtlenítve nem lettek. 7. Ily válságos időben minden gyomor-baj, étvágytalanság, de különösen hasmenés igen komoly jelenség mindenki óva figyelmeztetik, hogy ily nemű baját el ne hanyagolja, hanem azonnal orvosi segélyt vegyen igénybe, kezdetben ezzel sok bajtól vagy a baj elmégesedésétől óvjuk meg magunkat. Szegények részére a városi orvosok mindig rendelkezésre állanak s addig is, míg orvos jó igen tanácsos a beteget agyba, meleg takarók közé fektetni s neki meleg italokat (fodormén-thea vagy ilyen théa) adni, testét pedig m e l e g r u h a d a r a b o k k a l d o r z s o l n i. 8. Miután a baj csak a betegek ürlekei által (ha t. i. az ivóvízbe vagy étel-neműbe hatol) terjed s közvetlen a beteg lehellete nem ártalmas — alaptalan felelem a beteget magára hagyni, sőt törekedni kell a gyanus betegnek minden köpését, hánysát vagy ürleket mésztejtel leonteni vagy edénybe felölvá ezzel keverni s ekkép ártalmatlanná tenni. Miután a felsorolt övintézkedések pontos betartása esetén biztosan remélhető, hogy a járvány veszélyes következményei elkerülhetők lesznek, felkérem a tisztelt közönséget, hogy saját érdekében ebbeli kötelemeknek megfelelni kötelességüknek tart-sák, mert ellenkező esetben a mulasztók-kal szemben a legszigorubb büntető eljá-rást fogom alkalmazni.

— **Intő-szó!** A »Pester Lloyd« aug. 22-iki számában »biztosítás« című cikkében a nálunk működő amerikai életbiztosító társaságokról egy aktuális kérdést tárgyal, melyet a magyarországi biztosító közönség érdekeit érintő nagy fontosságánál fogva ezennel szintén közlünk. A »Pester Lloyd« a következőket írja: »Az életbiztosítási ágazatban kedvező halál-esélyek mellett további haladás és a tárcák gyarapodása mutatható fel. Komoly aggodalommal kísérik az életbiztosítással foglalkozó társaságokat a kedvezőtlen kamatozási viszonyok, tudvalegőleg egy körülmény, mely az életbiztosításra nagyon lényeges. Tekintettel az amerikai nagy krízisre, mely az ottani tőkebeektetések nagy értékesökkenését okozta, helyén volna, hogy a Magyarországon működő amerikai életbiztosító társaságok a nálunk biztosított felek megnyugtatására, a pénzügyi állapotól felvilágosítást nyújtsanak, illetőleg igazolják, hogy a tengeren túli krízisek helyzetüket semmiben sem zavarta a mi polgártársaink érdekeire valamiképen határynnyal tehetne.

Felőlős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEILER MIHÁLY.

Nyom Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécssett

Dr. SEH KÁROLY

köz- és váltó-ügyvéd

ügyvédi irodáját

Pécssett, Sörház-utca 2-ik sz. házban megnyitotta.

Gabona-árak

hivatalosan feljegyezettek Pécs szab kir. város 1893. évi augusztus hó 26. napján tartott hetivásárán

	egy méter m a z s a	Őszi		Tavaszi	
		— frt — kr.	— frt — kr.	— frt — kr.	— frt — kr.
Buza	(uj)	6, 60	6, 40		
Kétszeres	(ó)	—	—		
	(uj)	5, 90	5, 70		
Rozs	(ó)	—	—		
	(uj)	5, 50	5, 30		
Árpa	(őszi)	5, 20	5, —		
	(tavaszi)	6, —	5, 90		
Zab	(uj)	—	—		
	(őszi)	—	—		
Bükköny	(uj)	—	—		
	mm.	—	—		
Repece	mm.	—	—		
Kukorica	mm.	5, 40	—		
Széna		3, —	2, 70		
Szalma		1, 60	—		

Kinálat: erős.

Mintegy 280 gabona kocsi volt a piacon.

Egy új fedett

olesón kapható KOVATSITS ANTAL szíjgyártónál az Irgalmasok bazárában.

Kwizda-féle

Véd--jegy.

Köszvényfolyadék

Egész palackkal 1 frt o. é. fél palackkal 60 krajcár. Kapható minden gyógyszerárban.— Fő-letét: **kerületi gyógyszerár Korneuburgban.**

Kwizda-féle köszvényfolyadék

Tessék a védjegyű áruval a vásárlásnál hármaszorosán kitölteni!

GUTJAHR és MÜLLER

malomépítész, gépgyár és vasöntőde Budapestn.
Gyár: V. külső váci-ut 70. sz.
Trieur és lyukazási osztály.

Ajánljuk az általunk gyártott és több mint **20,000 példányban elterjedt**

Trieurek: a konkoly és bükkönynek a buza árpa vagy rozs közül kiválasztására.
Trieurek: a zabnak a buza közül kiválasztására.
Buza és árpa-osztályozó gép: a mely a magvakat nagyságuk szerint osztályozza, nagy választékban készlet olcsó áron n.
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Ismét eladók megfelelő kedvezménybe. részeseülnek. Gyártunk továbbá gőzpeceket, vízikerekeket, teljes malomberendezéseket mű- és sima-érelésű malomok részére; továbbá szerszámgepeket a vas és érc megdolgozására. 4507

Biztos jövedelem

ajánkozik tisztességes egyéneknek **sorsjegyeknek** részletfizetésre való elárúsítása által egy **budapesti első-rangu bankintézet** számlájára. — Ajánlatok az ügynökség átvetele véggett „**J. D. 12**” címen **Danneberg J. hirdetési irodájába**, Budapest, V., Deák Ferenc-utca 14-ik szám címzendeők.

.0409. sz. 1893. 4513

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **pécsi kölcsönös segélyző egylet** felperes végrehajtatónak

Nagy Seraf és neje Meczler Éva, ugy Schilhanek János és neje Wolf Mária

végrehajtást szenvedő elleni 19.0 frt — kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécs város határában fekvő, a pécsi 4311. sz. tjkvben felvett 1498b. hsz. 6. sz. házra 1500 forintban emzennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1893. évi szeptember hó 19. napján d. e. 10 óraker ezen kir. tszék hivatalos helyiségében az árverési szobában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát, vagyis 150 forint — krajcárt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett arólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3533. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint tkkvi hatóság 1893. évi május hó 30. napján.

Lukrits István kir. tszékí bíró.

Legjobb óvszer a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen!

1. sz. n. kr. helygymintatás N170/3 a 4m kr. adalékkal együtt.

TÖKÉLETES FERTŐZÉLENTES.

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró kizettek! Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tet-szetős alakban. Árnyékszék berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok, stb. részére.

Fertőtlenítő szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindenemű tözeggyártmány nagy raktára. Különlegesség: emberi s városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási s elfuvarozási vállalatok szervezése Műtrágyagyártás. Képes árjegyzékek, részletes tervekkel és költségvetésekkel szivesen szolgál az igazgatóság.

MAJTHAL TÖZEG- ÉS MŰTRÁGYA-IPAR VÁLLALAT
Helygymintatás: BUDAPEST, ZÁNYIUTCA 3.

Bahlsen óriási vető-buzája és rozsa

ez évben is a **legjobb termést** adták ugy **szemben** mint szalmában.

Bahlsen óriási **Square-Herad-rozsa** a rendkívüli szárazság mellett is 80-120 nagy, szép magu kalászt termett, ép oly alkalmas nehéz, mint homok talajban, és nemcsak a legtartósabb, hanem ellenállásra legképesebb a raktározásnál is.

Semmi más vető buza, vagy rozs nem bizonyította magát oly jónak úgy a magas, mint a mély talajban, mint ezen **ezerszer kipróbált, legjobbnak elismert vetőmag.**

Legolesőbbra szabott árjegyzékeket számos eredeti tudósításokkal ingyen és bérmentve küld

ERNST BAHLSEN Prag-Weinberge.

Uj könyv- és papirkereskedés!

Felhívom a t. közönség b. figyelmét azon körülményre, hogy **PÉCSETT, Király-utca, Hattyu-épületben (Schönwald Imre ékszerüzlete mellett) egy jól berendezett**

könyv- és papirkereskedést

nyitottam.

Jól felszerelt raktár, jó minőségű áruk, mérsékelt árak, gyors, pontos és előzékeny kiszolgálás által t. vevőim megelégedését reményelem kiérdemelni.

Könyv- és könyomdai munkák felvétele a legjutányosabb árak mellett.

Mindennemü tankönyveket és tanszereket

 a legjobban és legolcsóbban lehet beszerezni.

Régi tankönyvek vétele és eladása.

Magamat a t. vásárló közönség b. figyelmébe ajánlva vagyok teljes tisztelettel

WOLF MIKSA

könyv- és papirkereskedő.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

Eladó!

Rácvároson, a Pompár-féle vendéglő átellenében egy udvarban **két lakóház, egy présház, két pajta, konyha kerttel**, fél hold még jó karban levő **szőlő**, fél hold **répa föld és fenyeres**, mind egy tagban; továbbá a pécsi határban, a vasút alatt **8 hold szántóföld**, a szigeti külvárosi határban szintén **3 hold rét** egy tagban. 4516

Bővebb értesítést ad tulajdonos: **Német-Ürögh 5. szám alatt.**

Keil Alajos-féle Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitűnőbb mázó szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.,
1 kis palack ára 68 kr

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr,
mind nkor kapható:

Eizer Jánosnál Pécs.

4506

Bécs, 1874. Érdem-érem.	Bpest, 1885. Nagy díszokl.	Zágrán, 1891. Díszoklevél	Eszék, 1889. Díszoklevél.	N.-Palánkán, 1887. Ar-ér.
----------------------------	-------------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

CSIK JÓZSEF
cs. és kir. kizárólag szabadalm.

I. szerémi portl-cement és vízhatlan mészgyár
Beocsinban.

Központi iroda és raktár: Bpsten, V., Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester mak, építkezési vállalatok, föld-
birtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a nagy-
demű építő közönség hecess figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszt,
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak — Árjegy-
zékek s magvarázatok kívánatra készséggel megküldetnek.

Raktár PERLESZ LAJOS urnál Mohács.

Páris, 1867, Bronz-érem.	Kecskemét 1872 ezüst-érem	Ujvidék 75.18, Arany-érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.
-----------------------------	------------------------------	-------------------------------	------------------------------

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására
hozni, hogy gyáramban különféle gyártmányu
kerékpár-raktárt
létesítettem, a mely tisztelt vevőim által bármikor meg-
tekinthető.

Valamint minden e szakmába vágó javításokat gyorsan, pontosan s legutányosabb áron eszközölk.

A t. c. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

KEIL ALAJOS

4522

Nepomuk-utca 33.

ZACHERLIN

a legjobb híru szer minden férgek ellen.

A bámulatosan működő „Zacherlin“ ismertető jelei:

1) A lepecsételt üveg. 2) A „Zacherl“ név.

Az üvegek ára: **15, 30, 50 kr., 1 frt.** A Zacherlin-féle fecskendő ára **30 kr.** — Kapható:

Pécssett:

Grünhuth és Hirschler
Alt és Böhm
Berecz Károly
Dobszay Antal
Eizer János
Gyimóthy Gyula
Herd'ein Lajos
Hollósi Adolf
Kaczkovits Jenő
Klobucsár K.
Köszl János
Lehner és Bakos
Leichtner Mór
Lill János
Lill István
Mautner Mór
Mayer József
Mitzky Mór
Nick Károly
Prager János
Prandl Gyula
Pfeffermann és Schön

Póth Vilmos

Reinfeld A
Rech Vilmos özv.
Roth és Rosenthal
Simon János
Spitzer Sándor és fia
Spitzer Jakab
S rauszer J.
Spöcz Is.ván
Wallerstein R. utóda
Weber Ferencz
Wertheimer Ch.
Zach Károly
Zsivánovits Károly

Báttaszék:

Mayer Gusztyáv
Eichhardt József
Göczy Nep. János
Luszt Samu

Bonyhád:

Traiber A. V.
Fmel Adolf

Dombóvár:

Schneckenberger Ad.
Pauncz Adolf
Spi zer Imre

Mohács:

Auber Nep. János
Pretzelmayr Alajos
Freund és Társa
Bachnach György
Strauzinger Gyula
Toldy Ignác
Auber Károly

Siklós:

Pauncz Géza
Kürschner Mór
Bárány Sándor és Tsa
Nendtvich Dezső gys.
Weingoldner Jakab

Villány:

Gyimóthy Jákó.

Egyedüli és biztos segély

elvezetelt vagy ely-nyúlt fé-herónél (Impotencia) az új cs. és kir. **szabadalmazott készülékkel.** Eszre nem vehető, külsőleges, jót-
átas mellett artalmatlan, kellemes, az ingerlést kizáró gyógyszer.

Hírneves tanárok elismerő okiratai és legmelegebb orvosi ajánlatok.

Teljesen felgyógyultak háli-uratainak ezrei érdek nélkül ajánl-
ják használatát.

Postai szétküldés és csomagolás titoktartó. Tartalom és szál-
lító ki nem vehető.

DR. CARL ALTMANN

Wien, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70.

Rópiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.